

Handläggare: Krisztina Buki
Telefon: 08-508 21 079

Till
Stadsdelsnämnden
2011-09-29

Svar på remiss om förslag på ersättningsmodell i vård- och omsorgsboende i samband med parboendegaranti inom äldreomsorgen.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbar justering.

Lars Arvidsson
Stadsdelsdirektör

Eva Frykler
T.f. Verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktiga har i budget för år 2011 beslutat att en parboendegaranti ska införas som ger förutsättningar till sammanboende för de äldre par som så önskar.

I socialtjänstlagen finns en möjlighet för kommunen att bevilja bistånd utöver det som är reglerat i lagen, beslutet fattas då enligt 4 kap. 2 § SoL. Beslutet kan då grunda sig på andra kriterier än att den enskilde har ett omvårdnadsbehov, t.ex. att den äldre vill bo med sin maka/make på ett vård- och omsorgsboende.

Förvaltningen ställer sig positiv till äldreförvaltningens förslag om parboendegaranti i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Det är viktigt att äldre ges möjlighet att kunna bo tillsammans oavsett makans/makens vårdbehov och att boendet är utformat på ett så lämpligt sätt som möjligt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansli- och serviceavdelningen i samverkan med verksamhetsområdet för vuxna, funktionsnedsatta och äldre. Ärendet har behandlats av pensionärsrådet den 22 september och samverkan har skett i förvaltningsgruppen samma dag.

Bakgrund

Kommunfullmäktiga har i budget för år 2011 beslutat att en parboendegaranti ska införas som ger förutsättningar till sammanboende för de äldre par som så önskar. Sedan tidigare finns en parboendegaranti som gäller när båda makarna har behov av vård- och omsorgsboende. För makar med olika omvårdnadsbehov har hittills parboende enbart varit möjligt i *olika* boendeformer inom samma boende.

Ärendet

För att införa en parboendegaranti i enlighet med kommunfullmäktiges beslut har äldreförvaltningen gjort en översyn av vilka möjligheter som redan finns till parboende oavsett om makarna har olika omvårdnadsbehov.

Befintliga möjligheter till parboende

I staden finns ett stort antal boenden, såväl kommunala som privata, som består av olika boendeformer, t.ex. trygghetsboende, servicehus och vård- och omsorgsboenden. Vidare finns det för närvarande ett boende som erbjuder lägenheter som består av två sammanbyggda lägenheter med separata ingångar. Den ena lägenheten ingår i ett vård- och omsorgsboende (demens eller somatisk) och den andra lägenheten tillhör seniorboende. Ytterligare ett sådant boende är under pågående ombyggnation.

Biståndsbeslut för medflyttande maka/make

Äldreförvaltningen har tillsammans med juridiska avdelningen tittat på möjligheten till parboende inom vård- och omsorgsboende i det fall endast den ena makan/maken har behov av ett sådant boende. I princip har parboende inom ett vård- och omsorgsboende hittills endast varit möjligt om båda makarna haft ett biståndsbeslut.

I socialtjänstlagen finns en möjlighet för kommunen att bevilja bistånd utöver det som är reglerat i lagen, beslutet fattas då enligt 4 kap. 2 § SoL. Beslutet kan då

grunda sig på andra kriterier än att den enskilde har ett omvårdnadsbehov, t.ex. att den äldre vill bo med sin maka/make på ett vård- och omsorgsboende.

Då det kan vara svårt att förutse vilka påfrestningar det kan innebära att bo tillsammans i samma lägenhet inom ett vård- och omsorgsboende, föreslår äldreförvaltningen att den maka/make som flyttar med till ett vård- och omsorgsboende ska rekommenderas tre månaders provboende innan de avyttrar sin bostad.

Kvarboende på vård- och omsorgsboende

Enligt hyreslagen har en hyresgäst en principiell rätt till förlängning av hyresavtalet när hyresvärden säger upp avtalet, s.k. direkt besittningsskydd, detta gäller även för lägenheter inom ett vård- och omsorgsboende. Det kan skrivas in i kontraktet att den enskilde inte kan bo kvar i lägenheten om det inte längre är aktuellt med parboende. Den enskilde måste dock erbjudas ett alternativt boende om den tidigare bostaden avyttrats. Om inte utföraren har något lämpligt alternativ kan servicehuslägenhet vara en möjlighet då dessa förmedlas av stadsdelsförvaltningarna. En annan möjlighet är trygghetsboende som dock förmedlas av bostadsförmedlingen. Äldreförvaltningen avser att ta kontakt med bostadsförmedlingen för att utreda möjligheten till förtur.

Ersättning till utföraren

Eftersom den medflyttande makan/maken inte har några omvårdnadsbehov är stadens ersättningssystem för vård- och omsorgsboenden inte tillämpligt då detta utgår från en vårdnivåbedömning. I och med att den enskilde tar del av viss basservice som finns på boendet såsom tillgång till personal dygnet runt, trygghetslarm, hälso- och sjukvårdsinsatser och gemensamma aktiviteter är det rimligt att någon form av ersättning utgår till utföraren.

Äldreförvaltningen har hänvisat frågan till stadsledningskontoret som anser att beslut om parboende i förhållande till en privat vårdgivare kan anses vara en riktad upphandling av tjänst som varje nämnd måste göra vid behov. Behov och förutsättningar skiljer sig åt bland paren som ansöker om parboendegaranti och ersättningen behöver anpassas därefter.

Vid förhandling bör, med beaktande av de fastställda ersättningsnivåerna, ersättning för enbart basservice för medflyttande utan omvårdnadsbehov kunna beräknas till 40 % av nivå 1 utifrån ersättningsnivån per dygn till utförare av

verksamhet i särskilda boenden för äldre. Ersättningen hamnar då på 458 kr. per dygn för boenden i enskild regi och 435 kr. per dygn för boenden i kommunal regi.

Ekonomiska konsekvenser

Merkostnader för ersättning för basservice till utföraren för den medflyttande makan/maken är svårt att kostnadsberäkna då denna ersättningsform inte är fastställd. En annan merkostnad som måste beaktas är om det inte längre är aktuellt med parboende och den medflyttande makan/maken måste bo kvar på vård- och omsorgsboendet i väntan på annat boende. I den situationen upptas en plats som utföraren inte kan belägga och därmed få ersättning för. Idag får utföraren ersättning i sju dagar enligt lägsta ersättningsnivå för tom plats. Ett alternativ kan vara att ersättning enligt lägsta nivå utgår så länge platsen inte kan beläggas. Ersättning enligt lägsta nivå till privata utförare är i år 1 146 kr/dygn.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till äldreförvaltningens förslag om parboendegaranti i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Det är viktigt att äldre ges möjlighet att kunna bo tillsammans oavsett makans/makens vårdbehov och att boendet är utformat på ett så lämpligt sätt som möjligt. Ett bra alternativ kan vara det som äldreförvaltningen lyfter fram i remissen, parlägenheter som består av två sammanbyggda lägenheter med separata ingångar. Den ena lägenheten ingår i ett vård- och omsorgsboende (demens eller somatisk) och den andra lägenheten tillhör seniorboende. Denna boendeform underlättat också för makan/maken att bo kvar i sin bostad också efter att parboende inte längre är aktuellt.

Då det kan vara svårt för makan/maken att förutse vilka påfrestningar det kan innebära att bo tillsammans på ett vård- och omsorgsboende, instämmer förvaltningen i äldreförvaltningens förslag att den maka/make som flyttar med till ett vård- och omsorgsboende ska rekommenderas tre månaders provboende innan de avyttrar sin bostad.

Förvaltningen anser vidare att det är viktigt att följa hur behovet av parboende utvecklas och ändras med tiden i syfte att kunna erbjuda de boendeformer som efterfrågas.

Kvarboende

Äldreförvaltningen hänvisar i sitt förslag till förvaltningarnas möjlighet att bevilja servicebostad till maka/make när parboende inte längre är aktuellt. Förvaltningen vill i detta sammanhang belysa att antalet serviceboenden och insatser i form av serviceboende minskar till förmån för trygghetsboende som är ett alternativ som den äldre kan välja utan biståndsbeslut. Förvaltningen ser det därför som angeläget att äldreförvaltningen tar kontakt med bostadsförmedlingen för att utreda möjligheten till förtur till trygghetsboenden.

Ersättningsmodell

Stadsledningskontoret anser att beslut om parboende i förhållande till privat vårdgivare kan anses vara en riktad upphandling av tjänst som varje nämnd måste göra vid behov, då behov och förutsättningar skiljer sig åt bland paren som ansöker om parboendegaranti.

Förvaltningen instämmer i att behoven och förutsättningarna varierar, men är tveksam till att varje nämnd, utan närmare reglering förutom rekommendationer, påbjuds att upphandla tjänsten vid varje individuellt fall. Detta kan medföra inadekvata skillnader i kostnader.

Bilaga

Remiss om förslag på ersättningsmodell i vård- och omsorgsboende i samband med parboendegaranti inom äldreomsorgen.

Svar på remiss om förslag på ersättningsmodell i vård- och omsorgsboende i samband med parboendegaranti inom äldreomsorgen.